

Trondheimsbudsjettet

Sentrum-Høyrepartienes forslag til budsjett 2024 og handlings- og økonomiplan 2024-2027

Innhold

Budsjettvedtak	1
Trygg økonomisk styring	2
Oppvekst og utdanning	3
Helse og velferd	6
Byutvikling	9
Kirke, kultur og idrett	12
Næring, miljø og samferdsel	15
Annet	18
Inndekning Drift	19
Investeringer	20
Tabeller	21

Budsjettvedtak

1. Skattevedtak 2024

For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.

Eiendomsskatt:

- Utskrives med kroner 2,62 for hver kroner 1000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer.
- Utskrives med kroner 3,35 for hver kroner 1000 av takstverdien på næringseiendom.
- Alle godkjente boligenheter for eiendomsskatt gis et bunnfradrag på kroner 550 000.

I henhold til overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget (maskiner og utstyr i verk og bruk) redusert med seks syvdeler i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 6,05 promille i gamle Trondheim kommune og 7 promille i gamle Klæbu kommune.

2. Budsjettvedtak 2024

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens forslag til budsjettvedtak med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Venstre, Pensjonistpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Bystyret vedtar å ta opp følgende lån i 2024:

Lån til investeringer på inntil 2 490 millioner kroner.

Lån for videreutlån til startlansordningen på inntil 600 millioner kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå de nødvendige låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Kommunedirektøren gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån. Bystyret gir Kommunedirektøren fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 500 millioner kroner i 2024, dersom drifts- eller finansieringsmessige forhold skulle gjøre det nødvendig.

3. Handlings- og økonomiplan 2024-2027

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens innstilling til handlings- og økonomiplan 2024-2027 med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Venstre, Pensjonistpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

4. Klimabudsjett

Bystyret vedtar forslag til klimabudsjett med tiltak, mål for reduksjon av klimagassutslipp og slutter seg til utslippsrammen for perioden 2024-2027 i tabell 6-1, jf kapittel 6 i forslag datert 18. oktober 2023.

Trygg økonomisk styring

Med dette budsjettet, vil Høyre, Miljøpartiet De Grønne, Venstre, Pensjonistpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti begynne jobben med å ta Trondheim i en ny retning. Det er krevende økonomiske tider, og det er derfor viktig å legge frem et budsjett som sikrer trygg økonomisk styring av kommunen. Vi legger rammene for en god hverdag for barn og unge, vi prioriterer forebygging og hjemmebaserte tjenester, og vi skal ta vare på naturen, fjorden og livsgrunlaget vårt. Gjennom å tenke nytt, skal vi bygge et moderne velferdssamfunn i hele Trondheim.

Kommunen vår skal ledes av prinsippene om åpenhet og inkludering. Veien fra innbygger til politiker skal bli kortere. Byen skal være tilgjengelig for alle mennesker uansett alder og funksjonsnivå. Tjenestene våre skal være gode, innovative og invitere til medbestemmelse.

I Trondheim tar vi alle gode krefter i bruk. Næringsliv, ideell sektor og frivillighet skal aktivt være med i å utvikle byen vår. Trondheim kommunes virksomheter skal kjennetegnes av en nysgjerrig, lyttende og reflekterende holdning.

I Trondheim skal alle ha mulighet til å leve gode og verdige liv. Vi vil prioritere å ta i bruk flere byrom til møteplasser mellom mennesker, kulturuttrykk og et mangfold av opplevelser. Det skal bli enklere å bruke hele byen, ved at kollektivtrafikken skal gå oftere og mulighetene til å gå eller sykle skal bli bedre.

Trondheim skal være grønn, nyskapende og levende. Vi legger til rette for mer byliv, både i Midtbyen, i sentrum og ute i bydelene, med flere lekeplasser og grønne byrom. Vi skal fortsette å lede an i store industrielle og teknologiske endringer, gjennom omstillingen av norsk økonomi til et grønt og fremtidsrettet næringsliv. Trondheim by skal være en pionér på forebygging og sirkulære løsninger. Med nye jobber og nye måter å jobbe på, driver vi fram et samfunn som har bedre kontakt med alle delene det består av og som får til mer sammen.

Med de riktige verdiene, skal vi sammen løfte Trondheim til å bli en enda bedre by å bo i for alle.

Oppvekst og utdanning

En trygg og god oppvekst varer hele livet. Derfor vil sentrum-Høyre øke antallet ansatte i barnehagene og gi barnehageplass til desemberbarna fra de fyller ett år. Innføringen av to telletidspunkt har vært ett av mange tiltak som har gjort det økonomisk utfordrende for ideelle og private barnehager. Vi reverserer dette innsparingstiltaket slik at de private og ideelle barnehagene får mer forutsigbare rammevilkår.

Vi vil styrke laget rundt eleven, slik at læreren får være lærer. Vi begynner med første og andre trinn for å sikre en god skolestart og overgang fra barnehagen. De praktisk-estetiske fagene og praktisk og variert undervisning skal bli en enda større del av hverdagen i Trondheimsskolen. Samarbeidet med Ungt Entreprenørskap er en sterk bidragsyter til dette.

Sentrum-Høyre innfører også et fritidskort for ungdomsskoleelever, som gjør det mulig for alle å delta på minst en fritidsaktivitet, og vi setter av penger til oppstart av en ny fritidsklubb. Forebyggende rusopplysning i skolen sikres med utviklingsmidler, og forsøket med skolemat videreføres.

Drift

God skolestart

+13 millioner årlig

Sentrum-Høyre vil styrke laget rundt eleven med flere ulike fagpersoner, slik at læreren får være lærer. Grunnskolen tilføres derfor 13 millioner ekstra per år i planperioden. Første og andre trinn skal prioriteres for å oppnå en god skolestart, og ressursene skal settes inn der det er størst behov. I tillegg avviser Sentrum-Høyre kommunedirektørens forslag om kutt i grunnbemanning begrunnet i at flere nyutdannede nå er lektorer. Dermed tilføres ytterligere 3,9 millioner i 2026 og 12,9 millioner i 2027.

Økt grunnbemanning i barnehagene

+14 millioner i 2024

Vi vil øke grunnbemanningen i barnehagene. Dette innebærer også at vi vil jobbe for at barn født i desember får barnehageplass ved fylte ett år. I første omgang ber vi kommunedirektøren om å kartlegge hvilke barnehager som har ledig kapasitet for å ta imot "desemberbarn". Kartleggingen må også anslå antallet desemberbarn fra 2025. For øvrig benyttes de økte rammene til å sørge for at bemanningsnormen skal oppfylles i større deler av dagen.

Fritidskort for ungdomsskoleelever

+5 millioner i 2024

Det innføres et fritidskort for ungdomsskoleelever på 2000 kr per år fra høsten 2024 slik at flest mulig kan delta i selvvalgte organiserte fritidsaktiviteter. Dette krever 5 millioner i 2024 og 10 millioner i årene etter.

Ett talletidspunkt for private barnehager

+4 millioner årlig

Sentrum-Høyre ønsker å gjeninnføre ett talletidspunkt som grunnlag for tilskudd pr barn i private og ideelle barnehager. Dermed reverseres kutt på 4 millioner årlig som ble innført i 2023.

Ungt entreprenørskap

+1,9 millioner årlig

Avtalen mellom Ungt Entreprenørskap og Trondheim kommune videreføres med 1,9 millioner per år. Ungt Entreprenørskap er en viktig samarbeidspartner og bidrar gjennom sitt arbeid med å sette fokus på kreativitet, bærekraft og grunderskap.

Forebyggende rusopplysning i skolen

+1 million i 2024

Sentrum-Høyre vil styrke kunnskapsformidling i skolen for at ungdommene skal ta opplyste valg om rus, og viser til bystyrevedtak i sak 145/22, punkt 6. Det settes av prosjektmidler på 1 million i 2024 til å fullføre arbeidet med å utarbeide gode undervisningsopplegg i tråd med vedtaket.

Gjennomføringen av disse undervisningsoppleggene bør skje i et samarbeid mellom skolene og ideelle organisasjoner, og det vil derfor være behov for driftsmidler fra 2025 til kjøp av tjenester fra en eller flere ideelle organisasjoner. Kommunedirektøren bes legge frem en sak for formannskapet om hvordan dette kan gjennomføres innen skolestart høsten 2024.

Videreføring av prosjekt med skolemat

+1 million i 2024-2025

Prosjektet med skolemat ved Lilleby skole fortsetter og evalueres videre etter anskaffelse av varmeovn. Det settes av en million til dette for skoleåret 2024/2025. Kommunedirektøren bes vurdere hvilke flere skoler som bør velges til prøve ut andre modeller skissert i formannskapssak 342/23.

Redningsselskapet, Trygg i vann

+0,6 million årlig

Redningsselskapet gis økonomisk støtte for å kunne gjennomføre opplegget "trygg i vann" for alle 9. trinnselever i trondheimsskolen. Formålet er å øke den generelle kunnskapen om sikkerhet og ferdsel i og ved vann.

Trondheim kulturskole

+7,1 millioner årlig

Vi ønsker å utvikle den kommunale kulturskolen videre for å gi plass til flere barn og unge. Derfor stopper sentrum-Høyre kommunedirektørens foreslåtte kontingentøkning på 40 %, men innfører en høyere pris for de som har doble plasser.. De nye satsene på kulturskolen blir 4570 kroner for plass nr 1 og 5490 kroner for plass nr 2.

Sentrum-Høyre vil arbeide for å gi bedre rammebetingelser for alternative kulturskoler, for å gi større mangfold, valgfrihet og flere kulturskoleplasser. Det må avklares at ledig kapasitet i offentlige lokaler er tilgjengelig for kulturen og frivilligheten på kveldstid og utenom skoletid.

Tilstandsvurdering Brøset Interimsskole

1 million i 2024

Bystyret viser til påbegynt arbeid med avklaringer knyttet til en ny barneskole på Brøset og eventuelle løsninger med gjenbruk av bygg. Elevtallsutviklingen i området tilsier at det vil være behov for kapasitetsøkning før et nytt skoleanlegg er klart, slik at Eberg og Strindheim barneskoler kan avlastes. Det settes av midler for å tilstandsvurdere interimanlegget, for å få nødvendige avklaringer knyttet til videre skoledrift i byggene frem til en ny skole står klar.

Verbale forslag

Mer praktisk undervisning i skolen

Kommunedirektøren bes sørge for at Trondheim kommune benytter seg av muligheten til å søke på øremerkede midler i statsbudsjettet til mer praktisk undervisning i skolen. Verdien på midlene satt av i 2024 er beregnet til 4,4 millioner for Trondheim kommune, og kommunedirektøren bes prioritere søknader fra ungdomsskolene.

Bemanningsnorm i barnehage

Kommunedirektøren bes legge frem en sak for formannskapet om konsekvensene av å redusere åpningstidene i barnehagene som et virkemiddel for å oppfylle bemanningsnormene gjennom hele dagen.

Helse og velferd

Sentrum-Høyre vil styrke både hjemmebaserte tjenester og heldøgns omsorg. Målet er at flest mulig skal få bo trygt hjemme lengst mulig, og når behovet for en sykehjems plass er tilstede, så skal man få det. Nytt Heimdal helse- og velferdssenter fremskyndes med et halvår og skal driftes av en ideell aktør. Satsingen på hjemmeboende brukes til tiltak som forebygger eller utsetter funksjonssvikt og økt hjelpebehov. Bedre tilbud til hjemmeboende er avgjørende for at kommunens ressurser skal brukes der de trengs mest, og er i tråd med eldres egne ønsker. Den palliative pleien skal være verdig og god, gi plass til dialog og være tilpasset menneskers åndelige behov.

Samarbeid mellom kommunen og frivilligheten, ideelle og private aktører skal forsterkes, og målet er at 15 % av tjenestene innen helse og velferd skal driftes av ideelle aktører i løpet av økonomiplanperioden. Samarbeid med ideelle aktører er viktig for Trondheim kommune, og Sentrum-Høyre ønsker at det skal fremforhandles flere langsiktige avtaler. Lavterskeltilbud, forebygging og langsiktig arbeid innen psykisk helse og rus er et prioritert område, og oppgavene bør løses i samarbeid med ideelle aktører.

Vi vil ha økt satsing på velferdsteknologi, som igjen kan gi betydelige gevinster både for brukere og ansatte. Det er viktig å utnytte effektiviseringsmulighetene som ny teknologi gir oss, samtidig som verdighet og medbestemmelse hos den enkelte ivaretas. Eldre skal få mulighet til å velge hvem som kommer hjem til seg. Samboere skal kunne bo sammen også når de trenger omsorg, flere skal få tilbud om sykehjems plass nær der de bor, og flere helse- og velferdssentre skal tilberede maten lokalt.

Drift

Økt bemanning i eldreomsorgen **+20 millioner årlig**
Sentrum-Høyre øker bemanningen i eldreomsorgen med 20 millioner i tillegg til kommunedirektørens forslag, som innebærer en økning i 2024 på over 100 millioner kroner totalt. Midlene går til økt bemanning på helse- og velferdssenter og i de hjemmebaserte tjenestene, fortrinnsvis helsefagarbeidere.

Bo- og aktivitetstilbudet **+15 millioner årlig**
Sentrum-Høyre mener at det ikke er grunnlag for å redusere tjenestene innen BOA så omfattende som det kommunedirektøren foreslår, og legger inn 15 millioner årlig. Vi avviser innsparingstiltaket om mer bruk av ambulante tjenester på natt, da dette kan føre til større utrygghet for de som mottar tjenestene.

Planlegging av demenslandsby **+5 millioner i 2024-2025**
Sentrum-Høyre ønsker å prioritere etablering av demenslandsby i Trondheim, basert på positive erfaringer fra steder dette har vært prøvd ut. Vi foreslår derfor at det settes av planleggingsmidler for et slikt tiltak, og ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak som redegjør for mulig lokalisering, kostnadsoverslag og forslag til finansiering.

Uteseksjonen **+3 millioner årlig**
Sentrum-Høyre styrker oppsøkende sosialt arbeid og oppfølging av ungdom i Trondheim gjennom Uteseksjonen. Ute for ungdom-prosjektet i Østbyen skal videreføres som en del av denne styrkingen.

Forebyggende tiltak psykisk helse og rus **+2 millioner årlig**
Sentrum-Høyre øker potten for tilskudd til organisasjoner som driver forebyggende helsetiltak og/eller rusforebyggende tiltak med 2 millioner kroner. Midlene fordeles etter søknad.

Kirkens Bymisjon, arbeidstiltak **+2 millioner årlig**
I 2023 ble det vedtatt en ny samarbeidsavtale med Kirkens Bymisjon om arbeidstiltak rettet mot unge voksne utenfor arbeidslivet. Sentrum-Høyre ønsker å forlenge denne, og bevilger derfor 2 millioner årlig fra og med 2025 til dette formålet. Foreslått beløp i 2024 opprettholdes.

Likeverdig fritidstilbud for personer med hørselshemming **+0,5 million årlig**
Trondheim Døveforening er på mange felt eneste aktør med et fritidstilbud for personer med hørselshemming. Økningen i driftstilskudd øremerkes aktiviteter til personer med hørselshemming.

Studentsamskipnaden, psykososialt arbeid **+0,3 million årlig**
Sentrum-Høyre øker tilskuddet til Studentsamskipnaden, slik at de kan utvide sitt lavterskeltilbud med fokus på forebygging av ulike psykososiale vansker hos studenter.

Internasjonal velferdsforening **+0,1 million årlig**
Vi øker tilskuddet til Internasjonal velferdsforening med 100 000 kroner for å støtte deres arbeid med å fremme kunnskap om kropp og helse blant innvandrere og flyktninger.

Ungdomsgruppa Trondheim voksenopplæringscenter **+0,8 million i 2024**
Sentrum-Høyre reverserer deler av kommunedirektørens kutt til ungdomsgruppa ved Trondheim voksenopplæringscenter. Vi legger inn 800 000 kroner mer i 2024, og 500 000 kroner fra 2025.

Verbale forslag

Statlig BPA

BPA-ordningen gir et betydelig løft i livskvalitet for brukerne. Det er samtidig en ordning som er dyr for kommunene, og som også skaper betydelige forskjeller i livskvalitet avhengig av hvor man bor. Bystyret mener derfor at det er riktig at ordningen blir statlig, og ber om at kommunedirektøren tar initiativ overfor statlige myndigheter med sikte på å få dette realisert.

Fornyelse av eldreplanen

Gjeldende eldreplan (2016-26) har en ambisjon om å trappe opp satsingen slik at Trondheim når opp i gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Utgangspunktet for denne ambisjonen er 2016-nivå. Siden planen ble vedtatt er mye endret. Flere eldre med pleie og omsorgsbehov stiller nye krav til helse- og velferdssektoren. Sentrum-Høyre mener kommunen må ha som ambisjon at bedre tjenester for eldre hjemmeboende skal bidra til å lette presset på sykehjemmene. Gjennom styrket satsing på hjemmebasert omsorg, habilitering og velferdsteknologi, vil midler bli frigjort til å øke kvaliteten også innenfor heldøgns omsorg. Både kapasitet og kompetanse innenfor hjemmebasert omsorg må styrkes, slik at flere som ønsker det kan bo hjemme lengre. Det bør utredes hvordan arbeidsoppgavene mellom de ulike profesjonene innen helsesektoren kan utnyttes best. Satsingen på velferdsteknologi som gir bedre tjenester og en lettere hverdag for de ansatte må trappes opp betydelig. Det må legges til rette for valgfrihet ved at det åpnes for et større mangfold av tilbud. På bakgrunn av dette bør Eldreplanen fornyes. Vi ber om at kommunedirektøren legger inn rullering av eldreplanen inn i kommunens planstrategi for perioden

Økt valgfrihet innenfor hjemmetjenesten

Kommunedirektøren bes fremme en sak hvor det redegjøres for hvordan hjemmetjenestene kan organiseres slik at de som mottar tjenestene kan få større innflytelse over hvem som utfører dem.

Nattbemanning på helse- og velferdssentre med bygnings- og driftsulemper

Sentrum-Høyre vurderer det som viktig å ha en god og verdig nattbemanning ved byens helse- og velferdssentre. Sentrum-Høyre vil ikke kutte i nattbemanningen ved Bakklandet Menighets Omsorgssenter og Trondhjems Hospital. Da dette kan medføre at enkelte avdelinger i perioder kan være uten bemanning, noe som vil være faglig uansvarlig. Dette må i stedet vurderes i forbindelse med kommende sak om bygnings- og driftsulemper for helse- og velferdssentre.

Økt lederstøtte i bo- og aktivitetstilbudet

Kommunedirektøren bes sørge for at hver avdelingsleder innen bo- og aktivitetstilbudet har personalansvar for ansatte på færre lokasjoner, for å sikre god nærledelse og oppfølging av de ansatte.

Boligtilbud, rus og psykisk helse

Det er kommunens ansvar at alle i byen vår har et trygt sted å bo. Kommunedirektøren bes fortsette arbeidet med å etablere tilfredsstillende botilbud til de som sliter med rus, gjennom blant annet å finne flere egnede tomter til småhus, og sørge for et godt tilbud til de som på sikt skal flytte ut av Jarleveien.

Sosialhjelpssatser for familier

Sentrum-Høyre avviser kommunedirektørens forslag til retningslinje om at satsen for økonomisk sosialhjelp skal halveres fra barn nummer tre. Det skal utøves skjønn slik at hele familien ivaretas og de voksne får hjelp til å komme i jobb. Arbeidet som er startet blant annet i Pilot 0-24 og Innbyggernes modell med å gjøre de sosiale tjenestene enklere og mer tillitsbaserte må fortsette. Kommunedirektøren bes orientere bystyret om konsekvensene av endringene i sosialhjelpssatsene i kommende økonomirapporter.

Byutvikling

I Trondheim skal vi ha mer byliv og aktivitet, både i Midtbyen, sentrum og ute i bydelene. Midtbyen er hjertet i Trondheim og der vil vi gjøre det både mer attraktivt å bo, besøke og virke. Vårt mål er at Midtbyen skal ha attraktive tilbud for alle byens innbyggere. Det skal bli flere lekeplasser og mer beplantning. Bydelene og bygdesentrum utgjør til sammen mange små lokalsamfunn, og er utgangspunktet for det gode livet. Her skal det både være nærhet til tjenester, og et godt kollektivtilbud.

Kommunen skal bli mer positivt innstilt overfor næringsdrivende, både i Midtbyen og ellers. Naturen skal tas vare på - både rød og grønn strek ligger fast. For å opprettholde en produktiv og beskyttende natur overfor dagens unge er biologisk mangfold et mål i seg selv.

I handlings- og økonomiplanperioden gjør sentrum-Høyre flere grep for å styrke opplevelsen av trivsel for egne innbyggere og turister, blant annet ved å styrke byarkitekten og opprettholde driften av Trampe. Partiene ønsker å bygge videre på det gode arbeidet Trondheim eiendom gjør knyttet til forvaltning av kommunale boliger, samt invitere private aktører inn for å samarbeide tettere om nye formålsbygg til for eksempel skoler. Det foreslås også å etablere en ny godsterminal på Heggstadmoen, dette arbeidet må følges opp til våren i Nasjonal Transportplan.

Drift

Veivedlikehold

Trondheim har et stort etterslep på veivedlikehold. Det settes av 5 millioner kroner ekstra til formålet i 2024. **+5 millioner i 2024**

Byarkitekten

Betydningen av god arkitektur skal tillegges større vekt enn i dag. Kommunedirektøren bes styrke byarkitekten slik at tidlig involvering og tydelige føringer bidrar til at ambisjoner og forventninger til arkitektonisk kvalitet i det som bygges i Trondheim økes. Sentrum-Høyre styrker byarkitekten med 0,7 millioner i 2024, økende til 1 million fra 2025. **+0,7 million i 2024**

Videreutvikling av Trampe

Sysselheisen Trampe opprettholdes. Kommunedirektøren bes igangsette et forsøksprosjekt som viser hvordan sysselheisen kan utvikles med ny teknologi som kan gjøre den driftssikker utover 2024. Dette kan gjøres i samarbeid med ulike teknologiske miljøer i byen, for eksempel fra NTNU. I tillegg skal det undersøkes om det er interesse blant private aktører for å bidra til å finansiere investeringer og drift. **+0,6 million i 2024**

Sommergater og andre tiltak for økt byliv

Kommunedirektøren bes planlegge for noen sommergater særlig tilrettelagt for folkeliv, kulturliv og næringsliv. Det vil si at gjennom noen sommermånedene skal areal som ellers opptas av biler tilrettelegges for aktivitet, opphold og servering. Aktørene i de utvalgte gatene skal involveres. For øvrig bes kommunedirektøren intensivere gjennomføringa av gatebruksplanen med sikte på etablere mer byliv i tett samarbeid med kulturlivet og det øvrige næringslivet. **+4 millioner i 2024**

Verbale forslag

Levende bydeler

Bystyret vil videreutvikle bydelene, og skape mer aktivitet gjennom å tilgjengeliggjøre kommunens bygg for frivillighet, idrett og kultur i enda større grad enn i dag. Nye utbyggingsplaner i bydelene skal holde høy kvalitet, og legge til rette for varierte boligtyper som møter ulike behov i befolkningen.

Bolig- og eiendomsforvaltningen

Boligforvaltningen er gjennom flere år preget av at boligene står for lenge tomme. Kommunedirektøren bes legge fram en sak for formannskapet om boligforvaltningen. Saken skal belyse:

- hvordan det store tomgangstapet kan reduseres
- tilpasning av boligmassen til behovet
- utvikling når det gjelder nedsalg i områder/ bygårder hvor mange kommunale boliger er samlet
- ventetid på bolig
- hvordan rådgivning og tilrettelegging kan bidra til at flere kan benytte seg av muligheten "leie til eie".
- på bakgrunn av dette skal det også gjøres en vurdering av fremtidig boligforvaltning
- gjennomgang av alle kommunens eiendommer og vurdere om noe skal selges
- plan for oppgradering av kommunens bygningsmasse for å spare energi i årene framover

Effektive og fleksible formålsbygg

I forbindelse med revidering av funksjons- og arealprogrammene bes kommunedirektøren vurdere hvordan kostnadene ved kommunens prosjekter kan begrenses gjennom effektiv utnyttelse av bygningsvolum som likevel ivaretar de viktigste kvalitetene. Videre bes kommunedirektøren om å vurdere hvordan formålsbygg kan utformes på en måte slik at man enkelt kan bygge om, dersom det er behov for andre typer formålsbygg. For eksempel kan en skole bli et sykehjem. Innmaten må være enkel å endre, og det må være stort handlingsrom i "skallet".

Samarbeid med private om formålsbygg

Kommunedirektøren bes utarbeide en sak om hvordan Trondheim kommune kan samarbeide tettere med utbyggere i forbindelse med prosjekter knyttet til formålsbygg. Kommunen har gode erfaringer med bruk av samspillmodeller, blant annet ved Nidarvoll og Sunnland skoler, og ønsker at slike modeller videreutvikles. Modeller hvor private aktører kan bygge og eie skoler, samt «leie-til-eie» skal også vurderes.

Overtakelse av fylkesveger

Kommunedirektøren bes samarbeide med fylkeskommunen om at Trondheim kommune overtar fylkesveiene innenfor bygrensen.

Flytting av godsterminalen

Kommunedirektøren bes samarbeide med BaneNor, Jernbaneverket og private aktører om å flytte godsterminalen fra Brattøra til Heggstadmoen. Kommuneplanens arealdel og Nasjonal Transportplan skal behandles av henholdsvis bystyret og Stortinget i løpet av første halvår 2024, og Sentrum-Høyre ber om at en flytting av godsterminalen hjemles i disse vedtakene. Det gjør det mulig å fjerne båndleggingen på Torgård, samt starte utviklingen av Brattøra.

Utbygging av strømmettet

Kommunedirektøren bes samarbeide med nettselskap om ei utbygging av strømmettet som muliggjør elektrifisering og byutvikling i tråd med vedtatt strategi.

Ulovlighetsoppfølging innen bygg

Kommunedirektøren bes ta rettslige skritt mot det som vurderes som spekulativt forfall på eiendommer når kommunens andre virkemidler er blitt utprøvd. I områder med høy andel utleieboliger skal kommunen styrke tilsyn og ulovlighetsoppfølging både når det kommer til brannsikring og ombygginger.

Kultur, idrett, frivillighet og kirke

Trondheim er rik på historie, tradisjoner og har markert seg som kulturby og huser et mangfoldig og variert kulturtilbud. Trondheim bruker vesentlig mindre penger på kunst og kultur enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner. Sentrum-Høyre ønsker å styrke kunst- og kulturbyen Trondheim og øker kulturbudsjettet, i tråd med bystyrets tidligere vedtak.

Vi styrker kommunens tilskuddsordninger til det profesjonelle og frivillige kulturlivet, og vi innfører en lokal gaveforsterkningsordning for å stimulere til at flere private bidrar til å styrke Trondheims kulturliv.

For Sentrum-Høyre er det svært viktig at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta på minst en fritidsaktivitet, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Sentrum-Høyre gjør derfor en stor satsing for barn og unge ved å etablere en ny fritidsklubb i 2024, vi reduserer kommunedirektørens foreslåtte kontingentøkning på kulturskolen og innfører et fritidskort på 2000 kr for alle ungdomsskoleelever.

Idretten er en viktig inkluderingsarena. Sentrum-Høyre bevilger ekstra midler til idrettens arbeid med inkludering slik at det gode arbeidet som allerede gjøres i idretten kan videreføres og utvikles. Mange idrettslag opplever økte drifts- og rentekostnader knyttet til sine idrettsanlegg, som videre går utover deres mulighet til å drifte lagene. Sentrum-Høyre setter av en million kroner for å bistå idrettslagene som sliter med å betjene de økte kostnadene.

Drift

Ny fritidsklubb

+2 millioner i 2024

Det skal etableres en ny permanent fritidsklubb i 2024. Etablering må både ta hensyn til at lokalene må være egnet, og at plassering skal bygge opp under målsettingen om fritidsklubb i alle bydeler. Avsatt beløp tar utgangspunkt i kommunedirektørens beregninger for en fritidsklubb med ansatteressurser i leide lokaler. Sentrum-Høyre bevilger 2 millioner til ny fritidsklubb i 2024, økende til 3,5 millioner fra 2025.

En styrking av kulturbudsjettet

+2 millioner årlig

Sentrum-Høyre ønsker en generell ytterligere økning til kulturfeltet på 2 millioner kroner hvert år. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en egen sak om fordeling.

Styrking av frivillighetsmillionen

+0,5 million årlig

Sentrum-Høyre ønsker å styrke frivilligheten og øker frivillighetsmillionen med 500.000 kroner årlig.

Gaveforsterkningsordning for kulturlivet

+1 million i 2024

Sentrum-Høyre vil etablere en lokal gaveforsterkningsordning, inspirert av den nasjonale gaveforsterkningsordningen. Ordningen skal styrke kulturinstitusjonene og stimulere til private bidrag til kulturlivet. Trondheim kommune ligger lavt på kommunale driftstilskudd til museer og på private bidrag til kultursektoren sammenlignet med andre kommuner. Den nasjonale gaveforsterkningsordningen bidro til å øke private bidrag til ulike kulturaktiviteter og -institusjoner. Sentrum-Høyre ønsker å prøve ut en lignende ordning i Trondheim, og setter av 1 million kroner til etablering. Kommunedirektøren bes fremme en sak til politisk nivå i 2024 om hvordan en lokal ordning kan innrettes slik at ordningen kan iverksettes i 2025.

Støtte til idrettslag

+1 million i 2024

Det settes av 1 million i 2024 for å kompensere idrettslag som eier egne haller for økte kostnader, blant annet knyttet til økte rentekostnader på lån. Kommunedirektøren bes komme tilbake med forslag til fordeling.

Inkluderingsmidler i idretten

+0,6 million årlig

Sentrum-Høyre bevilger ekstra midler til idrettens arbeid med inkludering slik at flere barn og unge kan delta uavhengig av sosioøkonomiske forutsetninger.

Tilskudd til profesjonelle i kulturlivet

+0,4 million i 2024

Sentrum-Høyre reverserer kommunedirektørens forslag om å kutte i potten for tilskudd til profesjonelle i kulturlivet gjennom planperioden.

Tilskudd til frivillige i kulturlivet

+0,4 million i 2024

Sentrum-Høyre reverserer kommunedirektørens forslag om å kutte i potten for tilskudd til frivillige i kulturlivet gjennom planperioden.

Tilskudd til helårsarrangører innen musikk

+0,4 million årlig

Sentrum-Høyre øker potten for tilskudd til helårsarrangører innen musikk med 0,4 million kroner årlig.

Tilskudd til festivaler

+0,3 million årlig

Sentrum-Høyre øker potten for tilskudd til festivaler med 0,3 million kroner årlig.

Joyn-In

+0,3 million årlig

Foreslått kutt til Jazzfest reverseres for å videreføre deres prosjekt JOYN-IN med fokus på publikumsutvikling rettet mot særlig barn og unge.

Verbale forslag

Pilgrimsledene

Kommunedirektøren bes legge fram en sak om skånsom opprusting og styrking av pilgrimsledene, også som kulturformidler. Målet er gjennomføring innen 1000-årsjubileet i 2030. Kommunedirektøren bes ta kontakt med fylkeskommunen og andre kommuner med pilsgrimsleder for å samarbeide om et slikt prosjekt.

Konsertbyen

Kommunedirektøren bes fortsette arbeidet med utvikle konsertbyen Trondheim, med å legge til rette for konsertscener og -arenaer, herunder annonsering på kommunale reklameflater.

Dirigentstøtteordning

I dag har kulturskolen en støtteordning som dekker 25 % av lønnskostnadene til dirigent for skolekorps, skolekor og skoleorkestre i kommunen. Disse aktørene har stor betydning for det frivillige kulturlivet, og er en viktig læringsarena for mange barn og unge. Kommunedirektøren bes vurdere hvordan denne ordningen kan videreutvikles i fremtiden, om ordningen bør være en andel av lønnsutgiftene, hvordan stillingsstørrelser og lønnsnivå skal fastsettes, og hvordan lønnsutvikling kan ivaretas.

Fritidsklubber i alle bydeler

Bystyret har som mål om at det på sikt skal være en fritidsklubb per 20 000 innbyggere i Trondheim. Samtidig gjør mange ideelle aktører en viktig innsats ved å skape arenaer for ungdom i ulike deler av kommunen. Kommunedirektøren bes undersøke om man kan samarbeide tettere med ideelle aktører om aktivitetstilbud i bydelene fremover.

Investeringer i idrettsanlegg

Sentrum-Høyre partiene er i sin politiske plattform tydelige på at vi ønsker å tenke nytt i driften av kommunen, og vi vil slippe alle gode krefter til. For å frigjøre midler for de viktige sakene vil vi gå gjennom store investeringsprosjekter slik som ishockeyhall på Tiller og Bydelsbasseng Øst for å avklare om prosjektene kan realiseres til en lavere kostnad og risiko, eventuelt i samarbeide med private, og om prosjektene bør nedskaleres. Gjennom mange år har vi opplevd til dels betydelige overskridelser på investeringsprosjekter innen idrett. Dette har gått ut over andre prosjekter, som har blitt skjøvet ut i tid. Målet er å sikre at prosjektene kan gjennomføres med en bærekraftig økonomi slik at de ikke går på bekostning av andre viktige prosjekter.

Sambruk av areal og bedre utnyttelse av halltid på helg

Mange små idretter og kulturaktører sliter med å finne egnede lokaler. Bystyret mener derfor det kan være fornuftig å se på muligheter for sambruk i offentlige bygg som helse-og velferdssentre og lignende. Samtidig bør det også sees på hvordan ledig halltid i helger kan utnyttes bedre, i samarbeid med idrettslagene. Det bes om at kommunedirektøren orienterer formannskapet om oppfølging.

Næring, miljø og samferdsel

Sentrum-Høyre tar naturavtalen på alvor, vi skal verne og ta vare på naturen i kommunen. For å få til dette trengs gode verktøy, disse verktøyene skal vi få på plass ved at kommunen begynner utarbeidelse av naturbudsjett. Vi øker også driftsbudsjettet til naturrestaurering sånn at vi kan få reparert mer ødelagt natur.

For at vi skal nå de ambisiøse klimamålene våre er vi avhengig av å spille på lag med næringslivet, derfor styrker sentrum-Høyre den nyopprettede næringsenheten med to stillinger som er dedikert grønn næringsutvikling. Vi starter også opp utredning av ny energistasjon som skal dekke næringslivets behov for tilgang på rein energi.

Vi starter jobben med å etablere bytog, og gjør en vurdering av innføring av mer boligsoneparkering. Vi igangsetter også prosjektet attraktiv og levende Midtby som vil skape mer byliv og en bedre by for alle.

Drift

Naturbudsjett og regnskap

Det settes av 4 millioner per år i planperioden til utvikling av naturbudsjett og -regnskap som styringsverktøy.

+4 millioner årlig

Naturestaurering (miljøenheten)

Arbeidet med å restaurere ødelagt natur styrkes med 2 millioner per år i driftsmidler som kan benyttes til oppfølging, overvåking og videre planlegging av prosjekter.

+2 millioner årlig

Grønn omstilling av næringslivet

Med 2 millioner ekstra per år styrkes næringsenheten med to stillinger dedikert til kommunens næringsarbeid på grønn omstilling, herunder utnyttelse av Trondheims sirkulære potensial.

+2 millioner årlig

Energistasjon for næringstransport

Med 2 millioner i 2024 settes det i gang et forprosjekt med sikte på etablering av energistasjon for næringstransport på Heggstadmoen.

+2 millioner i 2024

Verbale forslag

Bytog

Det etableres bytog på strekningen mellom Skansen, Marienborg, Lerkendal, Leangen, Lademoen og Sentralstasjonen. Kommunen skal samarbeide med SJ, BaneNor og Trøndelag fylkeskommune med sikte på at bytoget er i drift i løpet av 2025. Bystyret ber derfor om at arbeidet får høy prioritet.

Nullutslippssoner

Bystyret ber om at direktøren har dialog med statlige myndigheter for å innføre forsøk med nullutslippssoner i nye utbyggingsområder.

Boligsoneparkering

Bystyret ber kommunedirektøren vurdere hvilke flere sentrumsnære bydeler som med fordel kan få boligsoneparkering.

Attraktiv og levende Midtby

Kommunedirektøren bes legge fram sak om en levende og attraktiv Midtby innen sommeren 2024. Saken skal inneholde en plan for å omprioritere parkerings- og kjøreareal til byliv, uteservering, beplantning og aktivitet. Sentrum-Høyre viser til vedtatt gatebruksplan som grunnlag for valg av gater, men det kan også være aktuelt med å fjerne parkeringsplasser i andre gater til andre formål. Det skal være tett dialog med næringslivet og kulturlivet om aktuelle tiltak.

Rimeligere gategrunnsleie

Sentrum-Høyre ber kommunedirektøren levere en sak om hvordan kommunen kan tilby en mer fleksibel og rimeligere gategrunnsleie for både uteservering og arrangement. Målet er at flere aktører skal få mulighet til å skape mer byliv.

Forbruksreduksjon

Prosjektet avfall til ressurs skal også jobbe med å få ned privatforbruket.

Karbonfangst

Kommunedirektøren og ordføreren bes intensivere arbeidet med å få realisert karbonfangst både ved forbrenningsanlegget, som er Trondheims største punktutslipp, og i mindre skala ved andre punktutslipp som skal bestå etter 2030.

Raskere utfasing av fossile brenslere i fjernvarmeforsyningen

Kommunedirektøren bes samarbeide med Statkraft om raskere utfasing av fossile brenslere i fjernvarmeforsyningen.

Klimatilpasning i landbruket

I årene fremover forventes det tøffere klimatiske forhold som gir økte nedbørsmengder. God drenering og klimatilpasning vil derfor være avgjørende for å kunne utnytte mest mulig av de dyrkbare arealene i kommunen. Kommunedirektøren bes utrede en lokal støtteordning som motiverer til å gjennomføre drenering, grøfte og gjennomføre klimatilpasning på egen gård.

Lokalmat i tjenestene

Kommunedirektøren bes utarbeide en modell for samarbeid om lokalmat i kommunens tjenester etter inspirasjon fra Horten hvor lokale bønder samarbeider med kommunens dagsenter for å levere sesongens økologiske grønnsaker til kommunens barnehager og skolefritidsordninger. En slik modell bør sees i sammenheng med kommunens arbeid for innovative anskaffelser, og bidra til økt lønnsomhet i verdikjeder knyttet til lokalprodusert mat.

Annet

Bystyret har vedtatt å innføre parlamentarisme i inneværende bystyreperiode. Utredninger og forhandlinger om hvordan et parlamentarisk styresett i Trondheim skal utformes vil pågå frem til høsten 2024, og det er ennå ikke klart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil få, utover at det vil bety økte utgifter på politisk nivå. I tillegg vedtok bystyret å utvide antall medlemmer i formannskapet fra 11 til 15 medlemmer, noe som betyr økte kostnader frem til parlamentarisme innføres.

Trondheim kommune har et høyt sykefravær sammenlignet med nasjonal statistikk og på enkelte enheter er det svært høyt. Kommunen må hente erfaring fra enheter og kommuner som lykkes med å redusere sykefraværet. For å redusere sykefraværet er det nødvendig å jobbe helhetlig med både individet, gruppen og organisasjonen. Undersøkelser viser at inntil 35 prosent av sykefraværet kan være arbeidsrelatert. Det planlagte lederutviklingsprogrammet må derfor i stor grad fokusere på forebygging og oppfølging av sykefravær, samt god dialog med ansatte.

Ingen økning i eiendomsskatt **+30 millioner årlig**
Sentrum-Høyre reverserer økningen i eiendomsskatt på 30 mill kr, som er oppfølging av politisk vedtak fra HØP 2021-2024.

Ny politisk organisering **+6,5 millioner i 2024**
Sentrum-Høyre øker budsjettet til politisk nivå med 6,5 millioner kroner i 2024 grunnet flere medlemmer i formannskapet og innføring av parlamentarisme, økende til 12,5 millioner kroner fra 2025.

Tiltak for å forebygge sykefravær **+8 millioner i 2024-2025**
Det settes av en post på 8 millioner fordelt over 2 år som skal gå til strategiske tiltak for å redusere sykefraværet. Besparelser pga forventet lavere sykefravær i 2024 omdisponeres ikke, men forblir på enheten.

Trøndelag brann- og redningstjeneste (TBRT) **+5 millioner årlig**
Trondheim kommune sitt tilskudd til Trøndelag brann- og redningstjeneste øker med 5 millioner årlig for å unngå en betydelig reduksjon i bemanning.

Inndekning drift

Økt utbytte fra Trondheim parkering AS **-2 millioner årlig**
Sentrum-Høyre følger eierskapsstrategien og ber om utbytte på 70 % av gjennomsnittlig årsresultat de siste årene, men tar ikke med koronaårene 2020 og 2021 i beregningsgrunnlaget.

Omdisponering av midler helse og velferd **-6 millioner årlig**
Vi støtter kommunedirektørens satsing på økt kompetanse i forebygging av vold og trusler, og beholder 1 million årlig til sertifisering og opplæring av ressurspersoner på enhetene for å legge til rette for faglige refleksjoner og bevisstgjøring i arbeidshverdagen. 6 millioner som er foreslått brukt på en ekstra fagdag for alle ansatte omdisponeres til økt bemanning.

Usikkerhetsavsetning **-34,6 millioner årlig**
Avsatt usikkerhetsbuffer omdisponeres. Vi fordeler potten på 34,6 millioner kroner til drift, og anser at fremtidig usikkerhet kan dekkes av disposisjonsfondet.

Strategisk ledelse, utvikling og støttetjenester, redusert aktivitet **-2 millioner årlig**
I stramme tider forventer vi at strategisk ledelse og støttetjenester kan redusere aktiviteten noe. Utviklings- og innovasjonsprosjekt som vil sørge for en bedre og mer effektiv drift av kommunen i fremtiden må skjermes for kutt.

Generelt effektiviseringskrav **-10 millioner i 2024**
Vi øker kravet til effektivisering i organisasjonen med 10 millioner i 2024, økende til 15 millioner fra 2025. Budsjettreduksjonen skal ikke føre til redusert nivå på brukernære tjenester.

Bruk av disposisjonsfond **-23,1 millioner i 2024**
Budsjetterte generelle avsetninger disponeres til drift. Fondets størrelse tilfredsstillt allerede bystyrets handlingsregel. Fremtidige avsetninger til disposisjonsfondet skal fortrinnsvis skje som en følge av bystyrets behandling av økonomirapportene.

Reduksjon i ekstraordinære avdrag **-47,8 millioner i 2024**
Det er rom for å redusere de ekstraordinære avdragene på kommunens lån for å unngå kortsiktige kutt i de brukernære tjenestene. Sentrum- Høyre-partiene reduserer investeringene, noe som gir handlingsrom for å redusere øvrige avdrag. Kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan oppfyller ikke bystyrets vedtatte handlingsregel for kapitalutgifter, og vi ber derfor om en vurdering i andre økonomirapport 2024 på om denne handlingsregelen er satt for høyt.

Gebyr for vigsel **-0,5 millon årlig**
Det innføres gebyr for vigsel for å dekke deler av kostnadene kommunen har. Satser for vigsel settes til 1042 kroner fredag og 1966 kroner lørdag.

Investeringer

Charlottenlund kirke **+138 millioner i planperioden**

Sentrum-Høyre vil prioritere Kirkelig fellesråds søknad om investeringsmidler til å bygge ny Charlottenlund kirke. Kirken blir plassert sentralt på Charlottenlund, med nærhet til både skole, helse- og velferdssenter og store boligområder. En ny kirke vil bli en betydelig ressurs for lokalsamfunnet med aktiviteter for både barn, unge, eldre og familier i regi av kirken, men også som et tilgjengelig felles samlings- og bruksrom for lokale lag og organisasjoner.

Framskynding av Heimdal helse- og velferdssenter **+80 millioner i planperioden**

Fordi antall eldre øker sterkt er det stort behov for et nytt helse- og velferdssenter. Dette fremskyndes og ferdigstilles tidlig høsten 2027. Det nye helse- og velferdssenteret skal driftes av en ideell aktør.

Cicignons plass og Elsa Laula Renbergs plass **+50 millioner i planperioden**

Bystyret legger alternativ 1 i formannskapssak 287/23 til grunn for videre planlegging. Bystyret ber kommunedirektøren ha fornyet dialog med eiendomsbesittere rundt Cicignons plass og Elsa Laula Renbergs plass for å avklare endelig utforming og muligheter for medfinansiering.

Framtidas gjenbrukssenter **+50 millioner i planperioden**

Det skal etableres permanent gjenbrukslager innen dagens kontrakt går ut i oktober 2025. Dette bør skje i samarbeid med private aktører. Bystyret ber kommunedirektøren vurdere ulike finansieringsmåter.

Framskynding av utredningsmidler til samlokalisering av lavterskeltilbud innen rus

Utredningsmidler til samlokalisering av lavterskeltilbud innen rus flyttes fra 2025 til 2024 for å sikre rask framgang. Utredninga må vise hvordan E.C. Dahls park kan forbli offentlig tilgjengelig, særlig med tanke på barnehager og skoler som bruker dette uteområdet i dag

Utsettelse av tursti langs Nidelva **-36,8 millioner i planperioden**

En sammenhengende tursti langs Nidelva til Klæbu utsettes. Enkelte delstrekninger som gir stor verdi for friluftslivet og lav belastning på naturen kan likevel vurderes i planperioden.

Utsettelse av program for rehabilitering av barnehager **-80 millioner i planperioden**

Ved behov for renovering eller oppgradering av kommunale barnehager, skal det vurderes om det er mer hensiktsmessig å selge disse. Pott til rehabilitering av eldre barnehager tas ut inntil en slik vurdering foreligger, slik at kommunens ressurser brukes der de trengs mest.

Reduksjon i investeringer i barnehager **-97,1 millioner i planperioden**

Bystyret tar ut kommunedirektørens forslag til investering i Mellomvegen 5 (Voldsminde barnehage og Familiehjelpe), og ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak til bystyret med forslag til endringer i barnehagestrukturen for å møte prognosene på antall barnefødsler de kommende årene.

Salg av eiendom **-175 millioner i planperioden**

Sentrum Høyre partiene ønsker å selge eiendommer og bygningsmasse som kommunen ikke har bruk for eller ikke har strategiske eierinteresser i. Dette frigjør kapital som kan brukes på kommunens investeringer i formålsbygg. Salgsinntekter disponeres til investeringer og reduksjon av låneopptak. Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som gjennomgår kommunens eiendomsmasse, med sikte på kapitalfrigjøring gjennom salg.

Ishall på Tiller **- 236 millioner i planperioden**

Ishallen på Tiller gir kommunen en betydelig økonomisk forpliktelse med tilhørende usikkerhet i de økonomiske estimatene. Det legges derfor ikke inn finansiering av denne i HØP 2024-2027. Sentrum Høyre partiene ønsker å gjøre en mer detaljert evaluering av prosjektets omfang og økonomiske konsekvenser. Bystyret avventer sak om veien videre og vil komme tilbake med forslag til ny finansiering i fremtidige HØP.

Tabeller

Endringer i drift, tall i millioner kroner	2024	2025	2026	2027
Naturbudsjett og regnskap	4	4	4	4
Videreutvikling av Trampe	0,6	0	0	0
Økt bemanning i eldreomsorgen	20	20	20	20
God skolestart	13	13	13	13
Ingen økning i eiendomskatt	30	30	30	30
Bo- og aktivitetstilbudet	15	15	15	15
Trondheim kulturskole	7,1	7,1	7,1	7,1
Ungt Entreprenørskap	1,9	1,9	1,9	1,9
Ny fritidsklubb	2	3,5	3,5	3,5
Økt grunnbemanning i barnehagene	14	4	4	4
Barnehage, grunnbemanning, effekt på private			9,5	2,7
Naturrestaurering (miljøenheten)	2	2	2	2
Likeverdig fritidstilbud for personer med hørselshemming	0,5	0,5	0,5	0,5
Fritidskort for ungdomsskolelever	5	10	10	10
Uteseksjonen	3	3	3	3
Forebyggende rusopplysning i skolen	1			
Forebyggende tiltak psykisk helse og rus	2	2	2	2
Tiltak for å forebygge sykefravær	5	3	0	0
Ny politisk organisering	6,5	12,5	12,5	12,5
Grønn omstilling av næringslivet	2	2	2	2
Energistasjon for næringstransport	2			
Tilskudd til profesjonelle i kulturlivet	0,4	0,4	0,3	
Tilskudd til frivillige i kulturlivet	0,4	0,4	0,2	0,2

Tilskudd til festivaler	0,3	0,3	0,3	0,3
Tilskudd til helårsarrangører innen musikk	0,4	0,4	0,4	0,4
En styrking av kulturbudsjettet	2	2	2	2
Joyn-In	0,3	0,3	0,3	0,3
Gaveforsterkningsordning for kulturlivet	1			
Styrking av frivillighetsmillionen	0,5	0,5	0,5	0,5
Kirkens bymisjon, arbeidstiltak	0	2	2	2
Sommergater og andre tiltak for økt byliv	4			
Videreføring av prosjekt med skolemat	0,5	0,5		
Demenslandsby, planlegging	2	3		
Kutt i bemanning skole pga økt kompetanse - reversering			3,9	12,9
Et telletidspunkt private barnehager	4	4	4	4
Veivedlikehold	5			
Byarkitekten	0,7	1	1	1
Inkluderingsmidler idrett	0,6	0,6	0,6	0,6
Studentsamskipnaden, psykososialt arbeid	0,3	0,3	0,3	0,3
Redningsselskapet, Trygg i vann	0,6	0,6	0,6	0,6
Internasjonal velferdsforening (tidl rådgivningsgruppen)	0,1	0,1	0,1	0,1
Støtte til idrettslag	1			
Trøndelag brann- og redningstjeneste (TBRT)	5	5	5	5
Ungdomsgruppa Trondheim voksenopplæringscenter	0,8	0,5	0,5	0,5
Tilstandsvurdering Brøset interimskole	1			
Sum	167,5	155,4	162	163,9

Inndekning i drift, tall i millioner kroner	2024	2025	2026	2027
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Økt utbytte Trondheim Parkering AS	-2	-2	-2	-2
Omdisponering av midler fagdag forebygging vold og trusler	-6	-6	-6	-6
Usikkerhetsavsetning	-34,6	-34,6	-34,6	-34,6
Strategisk ledelse, utvikling og støttetjenester, redusert aktivitet	-2	-2	-2	-2
Generelt effektiviseringskrav	-10	-15	-15	-15
Gebyr for vigsel	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Reverserer generell avsetning til disposisjonsfond	-41,5	-12,4	-6,1	
Reduksjon i ekstraordinære avdrag	-47,8	-74,4	-93,8	-101,8
Generell bruk av disposisjonsfond	-23,1	-8,5	-2	-2
Sum	-167,5	-155,4	-162	-163,9

Endring i Investeringer og Finansiering.	2024	2025	2026	2027
Tall i mill. kroner				
<i>Investeringsutgifter</i>				
Lavterskel rus	5			
Fremskynde HVS (Heimdal)				80
Framtidas gjenbrukssenter	10	40		
Cicignons plass og Elsa Laula Renbergs plass		20	30	
Charlottenlund kirke	8	50	80	
Sum endring investering	23	110	110	80
<i>Finansiering</i>				
Tursti langs Nidelva til Klæbu	4,3	15,2	17,3	
Lavterskel rus		5		
Reduksjon i investeringer barnehager	4		9	84,1

Program for rehabilitering av eldre barnehager	20	20	20	20
Nettverk- og PC-infrastruktur	5	5	5	5
Ishall på Tiller			40	196
Salg av eiendom	25	50	50	50
Redusert låneopptak	-34,54	-1,87	-40,45	-237,58
Mva kompensasjon	-0,76	16,67	9,15	-37,52
Sum endring finansiering/inndekning	23	110	110	80